

**PREZENTAREA ȘI DEZVĂLUIREA INFORMAȚIILOR ÎN SITUAȚIILE FINANCIARE:
ABORDĂRI NOI CONFORM IFRS 18**

**PRESENTATION AND DISCLOSURE OF INFORMATION IN FINANCIAL
STATEMENTS: NEW APPROACHES ACCORDING TO IFRS 18**

Ludmila GRABAROVSKI

Academia de Studii Economice din Moldova

E-mail: grabarovski.ludmila@ase.md

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1778-7474>

Hanna LEWANDOWSKA

Stefan Batory Academy of Applied, Poland

E-mail: h.lewandowska@interia.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0362-8779>

Abstract. In an increasingly complex and digitalized economic environment, the need for relevant, transparent, and comparable financial information has become a priority for users of financial statements. This has led the International Accounting Standards Board (IASB) to issue in April 2024 IFRS 18, “Presentation and Disclosure in Financial Statements,” *aiming* to improve the structure and content of internationally accepted financial statements. The new standard, which replaced IAS 1 “Presentation of Financial Statements” proposes a more uniform approach of the information presentation, particularly regarding the statement of profit or loss and accounting policies related to the classification of income and expenses. This article analyzes the new requirements introduced by IFRS 18, such as the grouping of income and expenses by business categories (operational, investment and financing), mandatory presentation of defined subtotals, as well as disclosure of management-defined performance measures (MPMs). The conclusions emphasize the strategic importance of IFRS 18 in enhancing the analytical usefulness of financial reporting and the necessity for companies to prepare for the new requirements.

Keywords: IFRS 18, income and expense classification, management-defined performance measures, digitalization, aggregation, disaggregation.

JEL Classifications: M41

Introducere

În contextul intensificării integrării internaționale a piețelor financiare și a economiilor naționale, se amplifică necesitatea asigurării unor informații financiare comparabile, transparente și fiabile, care să susțină încrederea tuturor părților interesate - investitori, creditori, autorități de reglementare, acționari și alți utilizatori ai informației economice. Raportarea financiară a unei entități, în calitate de pilon informațional esențial, oferă o imagine fidelă asupra poziției financiare, performanței economice, modificărilor în structura capitalului și evoluției fluxurilor de numerar, constituind astfel o bază solidă pentru fundamentarea deciziilor economice atât la nivel microeconomic, cât și la nivel macroeconomic.

Caracteristicile economiei contemporane, care impun creșterea gradului de informativitate, relevanță și actualitate a datelor raportate, generează noi cerințe privind prezentarea informațiilor financiare. În plus, dezvoltarea tehnologiilor, inclusiv implementarea platformelor digitale și a inteligenței artificiale, deschide noi oportunități pentru automatizarea proceselor de raportare și pentru sporirea accesibilității informației. Toate aceste evoluții au determinat necesitatea revizuirii abordărilor existente privind întocmirea și prezentarea situațiilor financiare, luând în considerare atât tendințele globale, cât și particularitățile economiilor naționale. Ca răspuns la aceste provocări, Consiliul pentru Standarde Internaționale de Raportare Financiară (IASB) a elaborat un nou standard – IFRS 18

„Prezentarea și dezvăluirea informațiilor în situațiile financiare” (denumit în continuare IFRS 18), orientat spre îmbunătățirea structurii și a conținutului informațiilor furnizate unui spectru larg de utilizatori.

Prezenta cercetare are drept scop investigarea direcțiilor de perfecționare a situațiilor financiare în contextul implementării IFRS 18, ca instrument de sporire a relevanței informațiilor raportate în evaluarea sustenabilității, profitabilității și atractivității investiționale a entităților.

Metodologia cercetării

Cercetarea se înscrie în sfera studiilor teoretico-aplicative, fiind orientată spre evidențierea modificărilor aduse de IFRS 18 în ceea ce privește structura, conținutul și transparența raportării financiare. Au fost aplicate următoarele metode: analiza documentară a materialelor de suport publicate de IFRS Foundation și a literaturii de specialitate relevante; analiza comparativă între noile cerințe ale IFRS 18 și prevederile anterioare din IAS 1; metoda logică și interpretativă, folosită pentru identificarea criteriilor de delimitare a indicatorilor de performanță definiți de conducere față de alți indicatori; modelarea explicativă, prin utilizarea tabelelor demonstrative și a exemplurilor relevante, care ilustrează noile cerințe de prezentare și impactul acestora asupra calității informațiilor financiare, metoda inductivă, utilizată pentru formularea unor propuneri și soluții cu aplicabilitate practică în procesul de raportare financiară.

Conținutul de bază

IFRS 18 stabilește cerințele privind prezentarea și dezvăluirea informațiilor în situațiile financiare cu destinație generală, având drept scop asigurarea relevanței și fidelității acestora în raportarea activelor, datoriilor, capitalurilor proprii, veniturilor și cheltuielilor entității. Conform pct.10 din IFRS 18, un set de situații financiare cuprinde:

- ✓ situația performanței financiare;
- ✓ situația poziției financiare;
- ✓ situația modificărilor capitalurilor proprii;
- ✓ situația fluxurilor de numerar;
- ✓ note explicative [1].

Pentru o percepție clară a modului în care aceste situații financiare sunt întocmite și prezentate, IFRS 18 stabilește principiile agregării și dezagregării elementelor financiare. Un element poate reprezenta un activ, o datorie, un instrument de capital, un venit, o cheltuială sau un flux de numerar, ori orice combinație agregată sau dezagregată a acestora. În situațiile financiare principale, elementele semnificative trebuie prezentate ca poziții distincte („elemente de rând”), în timp ce informațiile suplimentare urmează a fi dezvăluite detaliat în notele explicative. Conform standardului, entitățile trebuie să:

- clasifice și să grupeze elementele cu caracteristici comune pentru a oferi o prezentare agregată utilă;
- dezagregheze elementele cu caracteristici diferite ori de câte ori informația detaliată este relevantă pentru utilizatorii situațiilor financiare;
- aplice aceste principii astfel încât situațiile financiare principale să prezinte informații sintetizate, bine structurate și ușor de înțeles, iar notele explicative să furnizeze informații detaliate și relevante care completează datele prezentate;
- evite ascunderea sau omiterea informațiilor importante printr-o agregare excesivă.

Aplicarea consecventă a acestor principii contribuie la creșterea transparenței și utilității situațiilor financiare, ceea ce este reflectat și în modificările esențiale aduse de IFRS 18.

În continuare, ne vom concentra asupra acelor situații financiare care au făcut obiectul modificărilor esențiale prevăzute de IFRS 18, oferind o prezentare generală a structurii, conținutului și rolului acestora în sistemul actual de raportare financiară.

Situația performanței financiare. Așa cum se constată în cadrul principalelor forme de raportare financiară, prioritate este acordată situației performanței financiare. Schimbarea accentului în favoarea acestei situații se explică prin transformarea abordării privind prezentarea informațiilor financiare: de la un raport axat preponderent pe indicatorii bilanțieri, la un model analitic complex, care permite evaluarea eficienței proceselor de business. În contextul intensificării concurenței și al

incertitudinii, rezultatele financiare calitative și sustenabile devin obiectul principal al interesului utilizatorilor relevanți. Aceștia sunt interesați de modul în care entitatea generează profit, de activitățile care aduc cea mai mare contribuție, precum și de stabilitatea acestor rezultate, oferind astfel o imagine asupra viabilității afacerii, rentabilității și perspectivelor de dezvoltare pe termen lung [3].

Astfel, *situația performanței financiare (statement of financial performance)* devine principala sursă de informații pentru luarea deciziilor. În acest context, IFRS 18 propune două opțiuni de prezentare a acestei situații financiare (recunoscute și în IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”):

- un singur raport care include atât situația profitului sau pierderii, cât și celelalte elemente ale rezultatului global. Acesta este structurat în două secțiuni distincte, oferind o prezentare integrată și coerentă asupra performanței financiare a entității;
- două rapoarte separate: unul dedicat situației profitului sau pierderii și celălalt elementelor rezultatului global, ceea ce permite o delimitare clară între performanța financiară realizată și cea nerealizată – aferentă altor componente ale rezultatului global [1,2].

Indiferent de opțiunea aleasă, formatul și conținutul raportării trebuie să respecte noile cerințe ale IFRS 18. Pentru a înțelege mai bine implicațiile acestora asupra situațiilor financiare, s-a realizat o analiză care a făcut posibilă sistematizarea principalelor modificări prevăzute în ceea ce privește întocmirea situației profitului sau pierderii (figura 1).

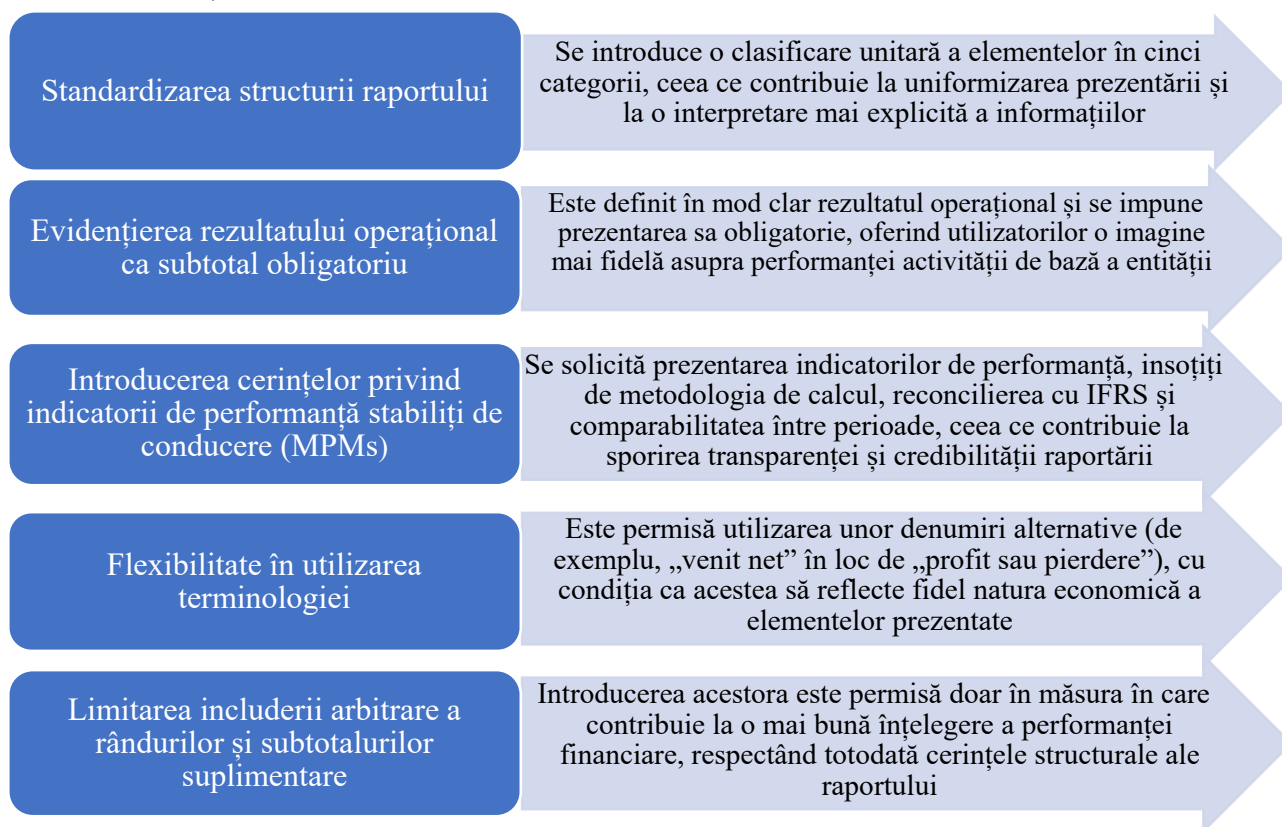

Figura 1. Modificările esențiale prevăzute de IFRS 18 privind elaborarea situației profitului sau pierderii

Sursa: adaptat de autori în baza [1,2].

Toate veniturile și cheltuielile incluse în *situația profitului sau pierderii (statement of profit or loss)* trebuie clasificate în una dintre cele cinci categorii, conform cerințelor IFRS 18:

- **Categoria operațională** – cuprinde toate veniturile și cheltuielile generate de activitățile curente ale entității, care nu sunt alocate altor categorii. Ținem să menționăm că, în cadrul acestei categorii, cheltuielile trebuie prezentate în poziții distincte, utilizând clasificarea după natura acestora (de exemplu: materii prime, salarii, amortizare) sau după funcția pe care o au în cadrul entității. Standardul permite, de asemenea, utilizarea unei clasificări mixte,

combinând ambele criterii acolo unde este relevant, ceea ce asigură o prezentare structurată și relevantă a cheltuielilor, facilitând o înțelegere mai bună a performanței operaționale.

- **Categoria investițională** – include veniturile și cheltuielile rezultate din investiții, cum ar fi câștigurile din investiții financiare, veniturile din închirierea imobilizărilor financiare, precum și alte activități conexe care nu fac parte din operațiunile obișnuite ale entității.
- **Categoria financiară** – cuprinde toate veniturile și cheltuielile asociate datoriilor financiare ale entității, inclusiv costurile cu dobânzile aferente obligațiunilor și împrumuturilor contractate, precum și modificările aferente provizioanelor pe termen lung sau altor datorii financiare.
- **Categoria „impozitul pe profit”** – reprezintă cheltuielile sau veniturile fiscale recunoscute în conformitate cu IAS 12 „Impozitul pe profit” și include, de asemenea, diferențele de curs valutar asociate acestor datorii fiscale.
- **Categoria „operațiuni întrerupte”** – cuprinde veniturile și cheltuielile aferente activităților sau segmentelor de activitate care au fost sau urmează să fie închise sau vândute, conform cerințelor IFRS 5 „Active imobilizate deținute pentru vânzare și operațiuni întrerupte” [1,2].

În conformitate cu IFRS 18, prezentarea unor subtotaluri obligatorii în situația profitului sau pierderii contribuie la o structurare mai clară și comparabilă a informațiilor financiare. Standardul impune includerea următoarelor subtotaluri: profitul sau pierderea operațională, care reflectă rezultatul activităților de bază ale entității; profit înainte de activitatea financiară și impozit pe profit, ce oferă o imagine intermediară între performanța operațională și rezultatul net, incluzând și componentele investiționale; profitul sau pierderea totală, care reprezintă rezultatul final după includerea tuturor veniturilor și cheltuielilor, indiferent de natura sau proveniența lor. Primele două subtotaluri intermediare constituie o cerință nouă. În plus, pentru entitățile care aplică politici contabile specifice (de exemplu, clasificarea anumitor cheltuieli financiare ca operaționale - în cazul instituțiilor financiare), standardul permite introducerea unor subtotaluri suplimentare, cu condiția ca denumirea lor să reflecte corect conținutul și să contribuie la o înțelegere relevantă a performanței financiare.

Având în vedere cadrul conceptual și modificările esențiale aduse întocmirii situației profitului sau pierderii în tabelul 1 este ilustrat un raport care evidențiază modul de clasificare și prezentare a veniturilor și cheltuielilor conform cerințelor standardului, constituind una dintre opțiunile acceptate.

Tabelul 1. Situația profitului sau pierderii conform IFRS 18

Articol	Suma (MDL)
Venituri din vânzări	750 000
Costul vânzărilor	310 250
Profit brut	439 750
Alte venituri operaționale	20 500
Cheltuieli de distribuire	100 000
Cheltuieli administrative	150 000
Alte cheltuieli operaționale	60 250
Profit operațional	150 000
Cota din profitul entităților asociate	60 250
Venit din investiții imobiliare	50 000
Profit înainte de activitatea financiară și impozit pe profit	260 250
Cheltuieli cu dobânzile privind împrumuturile	70 500
Cheltuieli cu dobânzile pentru provizioane pe termen lung	20 500
Profit până la impozitare	160 250
Cheltuieli privind impozitul pe profit	20 300
Profit din activitatea continuă	139 950
Pierdere din activitatea întreruptă	10 250
Total profit al perioadei de gestiune	129 700

Sursa: adaptat de autori în baza [1,2].

Situația rezultatului global (*statement of comprehensive income*) reprezintă un element esențial al raportării financiare moderne, având rolul de a reflecta atât performanța financiară realizată (profit sau pierdere), cât și alte componente ale rezultatului care nu sunt recunoscute imediat în profitul sau

pierderea perioadei, dar influențează poziția financiară a entității. Conform IFRS 18, această situație financiară trebuie să includă în mod obligatoriu totalurile pentru trei componente principale:

- ✓ profitul sau pierderea perioadei;
- ✓ alte elemente ale rezultatului global și
- ✓ rezultatul global total, care reprezintă suma celor două componente anterioare.

IFRS 18 nu aduce modificări semnificative față de cerințele anterioare. Standardul păstrează structura și principiile de prezentare existente, menținând necesitatea evidențierii profitului sau pierderii și a altor elemente cuprinse în rezultatul global, precum și alocarea acestora către interesele necontrolante și către proprietarii entității-mamă. Astfel, raportarea rezultatului global continuă să asigure o imagine completă și detaliată a performanței financiare a entității, fără a introduce schimbări majore în conținutul sau forma raportării.

Situația fluxurilor de numerar. Implementarea IFRS 18 aduce schimbări semnificative în modul de întocmire și prezentare a *situației fluxurilor de numerar (statement of cash flows)*. În special, standardul modifică cerințele privind clasificarea și prezentarea fluxurilor de numerar, introducând reguli referitoare la utilizarea subtotalului profitului sau pierderii operaționale drept punct de plecare în metoda indirectă de raportare, ceea ce facilitează o imagine mai realistă și comparabilă a fluxurilor din activitatea operațională a entităților. În plus, s-au redus opțiunile privind clasificarea fluxurilor aferente dobânzilor și dividendelor (tabelul 2).

Tabelul 2. Modificări în raportarea fluxurilor de numerar conform IFRS 18

Parametru	Până la adoptarea IFRS 18 (conform IAS 7 actual)	După adoptarea IFRS 18
Punctul de plecare pentru determinarea fluxurilor de numerar din activități operaționale în situația fluxurilor de numerar (metoda indirectă)	Profit sau pierdere	Profit sau pierdere operațională
Dobânzi încasate	Conform politicii contabile: fluxuri de numerar din activități operaționale sau investiționale	Excluderea posibilității alegerii în cadrul politicii contabile. Fluxurile de numerar se includ la <i>activități investiționale</i> , cu excepția entităților pentru care aceasta este activitatea principală
Dividende încasate	Conform politicii contabile: fluxuri de numerar din activități operaționale sau investiționale	
Dobânzi plătite	Conform politicii contabile: fluxuri de numerar din activități operaționale sau financiare	Excluderea posibilității alegerii în cadrul politicii contabile. Fluxurile de numerar se includ la <i>activități financiare</i> , cu excepția entităților pentru care aceasta este activitatea principală
Dividende plătite	Conform politicii contabile: fluxuri de numerar din activități operaționale sau financiare	Excluderea posibilității alegerii în cadrul politicii contabile. Fluxurile de numerar se includ la <i>activități financiare</i>

Sursa: adaptat de autori în baza [4,5].

Modificările introduse de IFRS 18 în cadrul întocmirii și prezentării situației fluxurilor de numerar aduc o serie de beneficii pentru calitatea informațiilor financiare. În primul rând, acestea sporesc comparabilitatea datelor financiare între entități, prin uniformizarea criteriilor de clasificare a fluxurilor de numerar, facilitând astfel o analiză mai clară și mai obiectivă a performanței financiare. Prin eliminarea opțiunilor largi în cadrul politicilor contabile privind clasificarea fluxurilor de numerar, se reduce semnificativ riscul apariției unor practici subiective sau manipulative, ceea ce conduce la o mai mare fiabilitate și credibilitate a informațiilor raportate. Nu în ultimul rând, utilizarea profitului operațional ca punct de plecare în calculul fluxurilor de numerar prin metoda indirectă

permite o evaluare mai fidelă a capacității entității de a genera fluxurile de numerar din activitatea sa principală, oferind astfel o imagine mai precisă asupra lichidității și eficienței operaționale [6].

Indicatori de performanță definiți de conducere. *Indicatorii de performanță managerială (Management Performance Measures – MPMs)* sunt instrumente prin care managementul unei entități își exprimă propria viziune asupra performanței financiare, completând informațiile prezentate în situația profitului sau pierderii. Conform IFRS 18, MPM-urile trebuie prezentate într-o notă separată la situațiile financiare, însoțită de o serie de dezvăluiri obligatorii: o declarație că indicatorul de performanță reflectă viziunea conducerii, o justificare a utilizării sale, o descriere a metodei de calcul și reconcilierea cu rezultatul contabil. Este important de subliniat că nu toți indicatorii de performanță utilizați de conducere sunt considerați MPM în sensul IFRS 18. Standardul stabilește criterii clare: pentru ca un indicator să fie recunoscut ca MPM, acesta trebuie să se bazeze pe un subtotal al veniturilor și cheltuielilor, să fie comunicat în surse externe (de exemplu, în rapoarte destinate investitorilor) și să exprime o măsură generală a performanței financiare. Astfel, indicatorii operaționali care nu derivă din date contabile (precum volumul de producție, numărul de clienți sau grad de satisfacție al clienților) ori cei utilizați exclusiv în scopuri interne nu se încadrează în definiția MPM. Tabelul de mai jos ilustrează câteva exemple relevante.

Tabelul 3. Exemple de MPM-uri și alți indicatori de performanță

Indicatori de performanță	Exemple	Comentarii
Indicatori de performanță definiți de conducere (MPM-uri)	➤ Profit ajustat ➤ Profit operațional ajustat ➤ Câștig ajustat înainte de dobânzi, impozite, amortizări și deprecieri (EBITDA ajustat)	Se califică drept MPM deoarece: ➤ sunt subtotaluri ale veniturilor și cheltuielilor; ➤ nu sunt totaluri/subtotaluri specificate în IFRS
Indicatori de performanță specificați de IFRS	➤ Profit operațional ➤ Profit operațional înainte de amortizări, deprecieri și pierderi de valoare în sensul IAS 36 ➤ Rezultat al segmentului conform IFRS 8 ➤ Venit conform IFRS 15 etc.	Nu se califică drept MPM deoarece sunt totaluri/subtotaluri specificate de IFRS.
Alți indicatori de performanță	➤ Fluxul de numerar liber ➤ Rentabilitatea capitalului propriu ➤ Datorie netă ➤ Număr de clienți ➤ Grad de satisfacție al clienților	Nu se califică drept MPM deoarece: ➤ primii trei indicatori nu sunt subtotaluri ale veniturilor și cheltuielilor; ➤ ultimii doi sunt indicatori nefinancieri.

Sursa : adaptat de autori în baza [7].

Prin urmare, aplicarea corectă a cerințelor IFRS 18 referitoare la indicatorii de performanță definiți de conducere presupune o înțelegere clară a diferențelor conceptuale dintre MPM-uri, indicatorii reglementați de standardele IFRS și alți indicatori utilizați în practică.

Concluzii

Implementarea IFRS 18 marchează o nouă etapă în dezvoltarea raportării financiare, orientată spre creșterea transparenței, comparabilității și încrederii în informațiile prezentate privind poziția financiară, performanța și fluxurile de numerar ale entității. Standardul nu se limitează la actualizarea abordărilor anterioare, ci propune o nouă logică de prezentare a informațiilor în situațiile financiare, axată pe satisfacerea cerințelor utilizatorilor. În acest context, pot fi evidențiate principalele direcții ale modificărilor aduse prin IFRS 18, al căror scop este creșterea calității informațiilor prezentate și asigurarea investitorilor cu date structurate și fidele pentru analiza și compararea rezultatelor activității entităților. Acestea includ:

- *Îmbunătățirea comparabilității informațiilor* – realizată prin introducerea în situația profitului sau pierderii a categoriilor de venituri și cheltuieli, care corespund categoriilor de fluxuri de

numerar prezentate în situația fluxurilor de numerar. Această inovație permite generarea unor subtotaluri noi, inclusiv profitul operațional, oferind investitorilor o bază unificată pentru evaluarea eficienței activității entităților și facilitând comparabilitatea acestora.

- *Dezvoltarea transparenței și definirea indicatorilor de performanță* – realizată prin cerința de a divulga explicații privind indicatorii de performanță specifici entităților (de exemplu, EBITDA), deoarece în unele cazuri calculul și legătura acestora cu indicatorii situației profitului sau pierderii nu sunt clare. Noile reguli impun un regim mai strict pentru divulgarea indicatorilor de performanță (MPMs), ceea ce va permite auditarea acestora și, implicit, va spori calitatea și fiabilitatea raportării financiare în ansamblu.
- *Creșterea gradului de informativitate a situațiilor financiare* – realizată prin cerințe mai detaliate și clare referitoare la modul de structurare și prezentare a informațiilor în situațiile financiare principale față de cele dezvăluite în notele explicative. Această abordare are drept scop facilitarea accesului rapid și eficient al utilizatorilor la datele financiare relevante, îmbunătățind astfel înțelegerea și analiza performanței economice a entității.

Ținem să menționăm că în contextul digitalizării economiei și al rolului tot mai mare al analizei manageriale, IFRS 18 contribuie la formarea unor situații financiare care sprijină dezvoltarea durabilă, oferind părților interesate informații fidele și structurate pentru evaluarea atât a performanței financiare, cât și a capacității entității de a crea valoarea economică adăugată.

Bibliografie

1. IFRS Foundation. (2025). *IFRS 18: Presentation and disclosure in financial statements*. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2025/issued/part-a/ifrs-18-presentation-and-disclosure-in-financial-statements.pdf?bypass=on>
2. IFRS Foundation. (2025). *IFRS 18 supporting material*. <https://www.ifrs.org/supporting-implementation/supporting-materials-by-ifrs-standards/ifrs-18/>
3. Zavertaliuc, A. (2024) *MCΦO (IFRS) 18 «Predstavlenie i rascrytie informatsii v finansovoy otchetnosti»: kratkiy obzor standarta*. <https://www.ade-solutions.com/msfo/articles/msfo-ifrs-18-predstavlenie-i-raskrytie-informatsii-v-finansovoy-otchetnosti-kratkiy-obzor-standarta/>
4. KPMG. (2024). *IFRS 18: Presentation and disclosure – First impressions*. <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/xx/pdf/ifrg/2024/isg-first-impressions-presentation-and-disclosure-ifrs-18.pdf>
5. IFRS Foundation. (2024). *Effects analysis: IFRS 18 – Presentation and disclosure in financial statements*. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/amendments/english/2024/effect-analysis-ifrs18-april2024.pdf>
6. IFRS Foundation. (2024). *Project summary – IFRS 18: Presentation and disclosure in financial statements*. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/project/primary-financial-statements/ifrs-standard/projectssummary-ifrs18-april2024.pdf>
7. Thuku, A. (2024). *Disclosure of management-defined performance measures (MPMs) under IFRS 18*. <https://aaro.com/wp-content/uploads/2024/08/IFRS-18-Management-defined-Performance-Measures-MPMs- -August-2024-1.pdf>